

РЕШЕНИЕ

№ 38252

гр. София, 05.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав, в публично заседание на 28.09.2026 г. в следния състав:

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **6559** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 10а, ал. 1 от Закона за чужденците в Република Б. (ЗЧРБ).

Образувано е по жалба на Б. Л. (B. L.), гражданин на Република К., [дата на раждане] , подадена чрез процесуален представител адв. П. А., с посочен съдебен адрес: [населено място], [улица], ет. 3, срещу Отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (вид „D“), издаден на 15.04.2026 г. от Р. К. – трети секретар, завеждащ Консулска служба при Посолството на Република Б. в [населено място], Република К., обективиран в Стандартен формуляр за отказ за издаване на виза по заявление № 25000478, постановен на основание чл. 10, ал. 1, т. 23 ЗЧРБ.

В жалбата се релевират оплаквания за незаконосъобразност на оспорения административен акт поради неспазване на изискването за форма, допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила (чл. 35 и чл. 36 АПК), неправилно приложение на материалния закон и противоречие с целта на закона - отменителни основания по чл. 146, т. 2, т. 3, т. 4 и т. 5 от АПК. Жалбоподателят излага съображения, че органът е възпроизвел текста на разпоредбата чл. 10, ал. 1, т. 23 от ЗЧРБ, без да посочи каквито и да било фактически основания, обуславящи отказа на това основание. Акцентираща, че в акта не е посочен нито един конкретен документ като неистински или подправен, нито е посочено кои точно данни са счетени за неверни и в какво се състои несъответствието им с обективната действителност. Изтъква се, че производството за издаване на виза вид „D“ се развива в изпълнение на комплексната

процедура по чл. 24и ЗЧРБ за издаване на Единно разрешение за пребиваване и работа (ЕРПР), в рамките на която директорът на дирекция „Миграция“ при МВР е уведомил заявителя с нарочно писмо, след задължително съгласуване с Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС). Сочат се за нарушени чл. 8 и чл. 14 ЕКПЧ. Претендира се отмяна на атакувания акт и връщане на преписка на административния орган за ново произнасяне със задължителни указания по издаването на исканата виза, както и присъждане на направените по делото съдебно-деловодни разноски.

Ответникът – завеждащ Консулска служба при Посолството на Република Б. в [населено място], Република К., чрез юрк. И. А., оспорва жалбата. Поддържа, че отказът е постановен при упражняване на оперативна самостоятелност и при съобразяване с установения режим в Националната визова информационна система (НВИС). Позовава се на съдебна практика, според която суверенно право на всяка държава е да контролира достъпа на чужди граждани на своя територия. С нарочна молба по чл. 186 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК), вр. чл. 144 от АПК ответникът е направил искане съдът да изиска становището на Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС), постъпило по съгласувателна процедура № 25000478.

Административен съд София-град, III отделение, 75 състав, след като обсъди събраните по делото доказателства, преценени поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и възраженията на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателят Б. Л. е гражданин на Република К.. Инициирал е производство за издаване на Единно разрешение за пребиваване и работа на основание чл. 24и от ЗЧРБ като наето лице при работодател „Тони БК“ ЕООД.

На 11.12.2025 г. с писмо рег. № 536400-113138 на дирекция „Миграция“ – МВР работодателят „ТОНИ БК“ ЕООД е уведомен, че на Б. Л. е предоставен достъп до пазара на труда на основание чл. 24и ЗЧРБ за срок от три години и че следва да бъдат предприети действия за подаване на заявление за виза „D“.

На 29.12.2025 г. оспорващият е подал заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (вид „D“) по чл. 15, ал. 1 от ЗЧРБ в Консулската служба при Посолството на Република Б. в [населено място], заведено под № 25000478 в Националната визова информационна система. Към заявлението чужденецът е представил редовен задграничен паспорт, писмото от дирекция „Миграция“ при МВР, трудов договор с „Тони БК“ ЕООД, свидетелство за съдимост от компетентните органи в Република К., медицинска застраховка и доказателства за осигурено жилище и финансова издръжка.

В хода на визовото производство е изпратено искане за съгласуване на заявлението до ДАНС. По искане на процесуалния представител на ответника съдът е изискал и приобщил към доказателствения материал по делото съгласувателното становище от ДАНС под съответния регистрационен индекс.

На 15.04.2026 г. завеждащият Консулска служба при Посолството на Република Б. в [населено място] е постановил оспорения Отказ за издаване на виза по заявление № 25000478. В стандартния формуляр за отказ, срещу графа „Основания и мотиви“, е отбелязано единствено: „На основание чл. 10, ал. 1, т. 23 от ЗЧРБ – лицето е декларирал неверни данни или е представил документ с невярно съдържание, подправен или фалшив документ“.

Актът е връчен на чуждия гражданин на дата 07.05.2026 г., като жалбата срещу него е подадена в съда на 18.05.2026 г.

При така изяснената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима. Подадена е от надлежна страна, в срока по чл. 149, ал. 1 АПК, вр. чл. 10а, ал. 1 ЗЧРБ, срещу подлежащ на съдебен контрол за законосъобразност индивидуален административен акт.

Разгледана по същество в обхвата на дължимата проверка по чл. 168, ал. 1 АПК съдът намира, че жалбата е основателна по следните съображения:

Оспореният отказ е издаден от компетентен орган съгласно чл. 9г, ал. 1 ЗЧРБ и чл. 34, ал. 3 и ал. 5 НУРИВОВР и приобщените с преписката Заповед № 95-00-26/16.01.2025 г. на министъра на външните работи и Заповед № 75/19.11.2025 г. на посланика в Посолство на Република Б. в [населено място], Република К..

Актът обаче страда от съществени пороци по смисъла на чл. 146, т. 2, т. 3 и т. 4 от АПК, водещи до неговата незаконосъобразност.

Актът е съставен в писмена форма и е обективиран във формуляр съгласно приложение VI към чл. 32 от Визовия кодекс. Съгласно чл. 34, ал. 4 НУРИВОВР във формуляра се посочват основанията и мотивите за отказа, без да се вписват съображения, засягащи интересите на националната сигурност. Това правило допуска защитените данни да не се разгласяват, но не отменя изискването да бъде изложен допустимият минимум от конкретни фактически съображения, който позволява на адресата да разбере кой документ или кои негови данни са приети за неверни. Този извод следва и от разпоредбата на чл. 10а, ал. 2 ЗЧРБ, според която при вземане на решение за отказ за издаване на виза оправомощените длъжностни лица са длъжни да уведомят писмено кандидата за виза за правното основание и за мотивите за решението. Мотивите следва да се съдържат именно във формуляра, обективиращ отказа за издаване на визи.

Посочената регламентация относно формата на отказа по ЗЧРБ съответства на общата формулировка на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК, според която когато административният акт се издава в писмена форма, той съдържа фактическите и правните основания за издаване на акта. Правните основания определят нормативната основа, въз основа на която органът черпи правомощието си, докато фактическите основания са юридическите факти от обективната действителност, които органът приема за съществени и въз основа на които прилага съответната диспозиция на правната норма.

В случая органът се е ограничил единствено до цифровото изписване и текстовото възпроизвеждане на разпоредбата на чл. 10, ал. 1, т. 23 ЗЧРБ, съгласно която отказва се издаване на виза или влизане в страната на чужденец, когато е представил документ с невярно съдържание или е декларирал неверни данни. В графа „Допълнителни забележки“ е направено общо твърдение за представена „невярна информация“ с цел единствено да бъдат изпълнени формално изискванията на НУРИВОВР и ЗЧРБ, за получаването на виза и последващо пребиваване в Република Б..

Нормата на чл. 10, ал. 1, т. 23 ЗЧРБ, на която е основан процесният отказ съдържа четири отделни, взаимно изключващи се или самостоятелно обособени фактически състава: 1) деклариране на неверни данни при подаване на заявлението; 2) представяне на документ с невярно съдържание (интелектуална подправка); 3) представяне на подправен документ (материална подправка); 4) представяне на фалшив документ (неистински документ, който не произхожда от посочения издател).

В проверявания акт органът не е посочил коя от тези четири хипотези намира за установена. Не е посочен нито един конкретен документ, придружаващ заявлението на апликанта (паспорт, свидетелство за съдимост, трудов договор, декларации и др.), за който да се твърди, че не е автентичен, нито е посочено кое твърдение в заявлението е невярно.

Непосочването на конкретни факти лишава акта от мотиви и поставя жалбоподателя в невъзможност да организира адекватно защитата си, а съда – да упражни дължимия съдебен контрол за законосъобразност. В този смисъл Решение № 8151/13.06.2014 г. по адм. д. № 4656/2014 г., и Решение № 13436/29.10.2020 г. по адм. д. № 3673/2020 г., Решение № 11947/23.11.2021 г. по адм. д. № 7381/2021 г. на ВАС.

Друг извод не следва от приобщеното към делото (в отделен том) съгласувателното становище на ДАНС. В него липсват каквито и да било фактически констатации, относими към основанието по чл. 10, ал. 1, т. 23 ЗЧРБ. Изтъкнати са съмнения относно действителността на трудовото правоотношение с „Тони БК“ ЕООД, основани на констатации във връзка с икономическата активност на работодателя и неговият кадрови капацитет, т.е. изцяло на базата на предположения и индиции. Не е посочен документ, който да е счетен за неистински, подправен или такъв с невярно съдържание. Не са приложени резултати от експертни справки, данни, получени по линия на международния обмен на информация, нито резултати от проверки на компетентните органи с оглед разпоредбата на чл. 74, ал. 3 от Кодекса на труда.

Следва да се отбележи, че при сочените в становището на ДАНС противоречия органът е следвало да извърши допълнителна проверка, евентуално да изиска допълнителни обяснения, след което да направи съвкупна оценка на събраните доказателства. Вместо това органът е постановил отказ, поради което основателно се явява възражението в жалбата за допуснато нарушение на административнопроизводствените правила. Съгласно чл. 35 АПК индивидуалният административен акт се издава, след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят обясненията и възраженията на заинтересованите граждани и организации. Според чл. 36, ал. 1 АПК доказателствата се събират служебно от административния орган, освен в предвидените от този кодекс или от специален закон случаи.

Неоснователни са доводите на процесуалния представител на ответника, основани на неограничената дискреция на държавата и Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ). Макар Конвенцията да не гарантира самостоятелно право на чужденеца да влезе или да работи в дадена държава, практиката на Европейския съд по правата на човека категорично изисква гаранции срещу произволни административни актове.

В решението по делото Al-N. срещу Б. (жалба № 50963/99, 20 юни 2002 г., §§ 123–124) ЕСПЧ постановява, че дори когато националните органи действат в сферата на имиграционния контрол и обществения ред, принципът за върховенство на закона изисква мерките да не се налагат произволно и чуждият гражданин да бъде запознат в достатъчна степен с причините за взетото решение, за да може да ги оспори. В решението по делото С.Г. и други срещу Б. (жалба № 1365/07, 24 април 2008 г., §§ 40 и 73) ЕСПЧ изрично подчертава, че административното решение не може да почива на чисто абстрактни и декларативни твърдения на службите за сигурност, а трябва да разполага с „разумна фактическа база“ (reasonable factual basis), подлежаща на независим съдебен контрол. Тази принципна позиция е препотвърдена и в делото L. срещу Румъния (жалба № 10337/04, 8 юни 2006 г., § 38), както и в решението на Голямата камара по делото Н. и С. срещу Б. (жалба № 30985/96, 26 октомври 2000 г., § 84), където се приема, че правната сигурност изисква всяко държавно ограничение да бъде предвидимо, мотивирано и обективно проверимо.

Настоящият случай се регулира и от общностното право, тъй като визата за пребиваване

се заявява в рамките на процедурата по действащата към датата на издаване на акта Директива 2011/98/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно единна процедура за кандидатстване на граждани на трети държави за единно разрешение за пребиваване и работа на територията на държава членка (транспонирана в чл. 24и от ЗЧРБ, валидна до 21.05.2026 г., отменена от 32024L1233). Съгласно чл. 8, параграф 1 и 2 от Директива 2011/98/ЕС решението за отхвърляне на заявление за издаване, изменение или подновяване на единно разрешение или за отнемане на единно разрешение въз основа на критерии, предвидени в националното право или в правото на Съюза, се мотивира в писменото уведомление. Това нормативно изискване е идентично със съдържачото се в чл. 10а, ал. 3 ЗЧРБ и кореспондира с чл. 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, гарантиращ правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес. Издаването на отказ, лишен от всякаква фактическа обосновка, лишава от полезно действие правото на защита, гарантирано от правото на Съюза.

С оглед на гореизложеното, оспореният отказ за издаване на виза се явява незаконосъобразен като постановен при съществено нарушение на административнопроизводствените правила и в противоречие с материалния закон – отменителни основания по чл. 146, т. 3 и т. 4 АПК. Актът следва да бъде отменен. Тъй като естеството на спора не позволява съдът да реши въпроса по същество, преписката следва да бъде върната на органа на основание чл. 173, ал. 2 АПК за ново произнасяне при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в настоящото решение.

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 1 АПК на жалбоподателя следва да бъдат присъдени доказаните разноски за държавна такса в размер на 5,11 евро. Не са представени доказателства за заплатено адвокатско възнаграждение.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл. 173, ал. 2 АПК, Административен съд София-град, III отделение, 75 състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (вид „D“) по заявление № 25000478 на основание чл. 10, ал. 1, т. 23 от ЗЧРБ, издаден на 15.04.2026 г. от завеждащ „Консулска служба“ в Посолството на Република Б. в [населено място], Република К..

ИЗПРАЩА административната преписка на завеждащ „Консулска служба“ в Посолството на Република Б. в [населено място], Република К., за ново произнасяне по подаденото от Б. Л. заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване № 25000478, при съобразяване със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение.

ОСЪЖДА Министерство на външните работи на Република Б. да заплати на Б. Л. (B. L.) разноски по делото в размер на 5,11 евро (пет евро и 11 цента).

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд на Република Б. в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните по реда на чл. 137 АПК.

